

Валерій Горовий,

доктор історичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: valnihor@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2644-5249>

ПЕРСПЕКТИВИ БІБЛІОТЕЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ЕЛЕКТРОННИМИ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ

Основні фактори розвитку сучасної державності пов'язані з принципово новим етапом технологічної революції, відображеної в електронних інформаційних технологіях. Проникнення цих технологій в усі сфери суспільного життя, завоювання ними безумовного лідерства в реалізації основних напрямів поступу людства, включно із суттєвим оновленням соціальної структури, відбувається під впливом активної глобалізації. При цьому глобалізаційні процеси стають одним із орієнтирів еволюції державності. Важливим фактором розвитку сучасної держави є наявні у фондах її бібліотек та інших установ напрацьовані попередніми поколіннями інформаційні ресурси, вивірені суспільною практикою і збагачені ментальними характеристиками регіонів. У пропонованій статті здійснюється узагальнення основних тенденцій розвитку держави в руслі сучасних технологій та ефективного використання державного інформаційного ресурсу.

Ключові слова: електронні технології, бібліотечні інформаційні фонди, мобілізація інфосфери, управління державними інформаційними процесами, суспільна свідомість, ментальні ресурси розвитку, інфраструктура управління електронними інформаційними ресурсами.

Постановка проблеми. Розвиток глобалізації на основі широкого використання електронних інформаційних технологій включає процес переформатування і вдосконалення всіх видів взаємовідносин між державами. Характерною особливістю нинішнього міждержавного розвитку разом із згаданими електронними інформаційними

технологіями є практично однакова швидкість поширення інформації, перенесення нових технологій в усі регіони світу, зростаюче значення впливу високоякісних ментальних факторів на підвищення ефективності загальносуспільної діяльності. Бібліотечні установи стають при цьому все більш активними інструментами в розвитку сучасних інформаційних обмінів. Тому питання організації їхньої діяльності при акумуляції глобальних і національних інформаційних ресурсів з масиву нового інфотворення, розкриття на оновленій технологічній основі наявних фондів інформації, напрацьованої попередніми поколіннями українського народу, вдосконалення все більш розширюваного рівня спеціалістів сучасної інфосфери мають вирішувати усі наукові напрями, пов'язані з оптимізацією використання суспільно значущих фондів бібліотек, логічного поєднання їх із матеріалами сучасного інфотворення, підготовки ресурсів до їх ефективного використання в умовах інформатизації, розвитку електронних інструментів інформаційних обмінів, аж до штучного інтелекту та впровадження квантових підходів до активізації сучасної людини в інфосфері.

Аналіз останніх досліджень характеризується тим, що їх результати відображають використання електронних ресурсів у всіх сферах суспільної діяльності. Відповідна література стосується і загальних тенденцій розвитку сучасної інформаційної сфери (Е. Тоффлер, Кастельс та ін.), і галузевих (Ю. Н. Харарі, В. Горовий, А. Задоя та ін.). У числі основних напрямів розвитку інформаційних технологій та технологій бібліотечної діяльності в сучасних умовах особливої важливості набули дослідження, пов'язані з гібридними інформаційними війнами та інформаційними впливами безпосередньо в процесі сучасних воєнних дій (Г. Почепцов, низка напрацювань колективу науковців НБУВ, зокрема з питань національного інформаційного суверенітету у контексті розвитку новітніх інформаційних технологій, та ін.). Викладені дослідниками факти і спостереження дали підставу О. Прогнімаку назвати наше найближче майбутнє неоіндустріальним [1].

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи характерні особливості інформаційного наповнення сучасної бібліотечної системи, треба визнати, що сьогодні, як і на всіх попередніх етапах

існування бібліотек, наповнення їхніх фондів відображає насамперед актуальні напрями суспільного розвитку. Інформаційному супроводу в індустріальному суспільстві були підпорядковані насамперед процеси переходу пізнання і відображення в інформаційній сфері навколишньої дійсності. Друкований етап інформаційного виробництва сприяв поширеному доступу до знань у бібліотечних установах, що постійно вдосконалювались та спеціалізувались. Друковані видання, що розповсюджувались усе більшими тиражами, були орієнтовані на запити зростаючої читацької аудиторії, сприяли повнішому задоволенню урізноманітнених запитів читачів.

Постійне зростання читацької аудиторії з розвитком індустріалізації суспільства відповідало об'єктивним потребам у збільшенні грамотної, освіченої частини населення, яка мала кваліфіковано обслуговувати технологічний розвиток. Загалом, еволюція фондів на всіх етапах людства відповідала інтересам розвитку суспільства, ефективності використання вже напрацьованих інформаційних фондів і зростаючій якості нового інфотворення.

Порівняно з попередніми етапами розвитку людства саме заключна частина індустріального етапу характеризувалась найбільшими обсягами друкованої інформаційної продукції. Таким чином, розвиток друкованої продукції, збільшення тиражів друкованих видань, удосконалення організації бібліотечної роботи – усі ці процеси розширюють доступ до необхідної для суспільного поступу інформації, сприяють потрібному для індустріального розвитку підвищенню освітнього рівня.

Проте, незважаючи на постійне вдосконалювання технологій виробництва інформації, розвиток науково-інформаційних і технологічних процесів управління інформаційними ресурсами, загальна потреба в інформації, необхідній індустріальному суспільству, тривалий час перевищувала можливості наявного ресурсу. Це обумовлено низкою факторів.

Першим фактором є те, що в процесі свого розвитку люди потребували все більшого обсягу інформації для ефективного реагування на зростаюче число впливів зовнішнього середовища на їхню спільноту. Зміни, пов'язані з еволюцією середовища існування, є самостійним, незалежним від людських потреб і бажань процесом,

що відбувається за притаманними йому законами. Реагування на ці процеси людьми, їх спільнотами відбувається після появи відповідних проблем через пізнання і створення інформації, що стає основою відповідного реагування на зовнішні впливи. Передача форм цього реагування між людьми, починаючи від простого наслідування рухів до вироблення звукового, а потім і письмового, будь-якого іншого графічного інформування, сприяла розвитку спільної людської діяльності, її ефективності. Урізноманітнення зовнішніх впливів на людську спільноту зумовлює проблему структуризації суспільства і цей процес потребує також розвитку відповідного інфотворення.

Тривалий час людської історії ці процеси характеризувалися двома основними особливостями: інформація у людських спільнотах розвивалась послідовно за потребами як реагування на життєво важливі потреби, що виникали перед ними; вона також удосконалювалась через розвиток енергобіологічних процесів реагування людини на нові зовнішні впливи, використання наслідків цього реагування в біологічних особливостях, у зафіксованих комбінаціях у вигляді міркувань, що допомагають вирішенню проблем та адаптації до нових ситуацій.

Оглядаючи процес розвитку людини, суспільства та навколишнього середовища, при всьому цьому ми маємо віддавати належне реальності. А вона свідчить, що хоча наявні сьогодні енергобіологічні резерви пристосування людини до швидкоплинних змін навколишнього середовища ще далеко не вичерпані, але їх не досить для позитивних перспектив розвитку людської цивілізації в майбутньому. Технічний поступ, хоч і створює додаткові можливості для засвоєння значних обсягів інформації, але при цьому в майбутньому можливі нові серйозні проблеми для розвитку цивілізації. Усі ці проблеми накладаються на перспективи розвитку бібліотечної діяльності.

Ще одним фактором дефіциту нової інформації в розвитку людських спільностей є зростаюча чисельність населення, що потребує її для виробництва все більшого числа харчових ресурсів, розширення індустрії легкої промисловості, житлового будівництва, транспорту тощо. Потреби в розвитку необхідних ресурсів, власне, розпочинаються з часу виникнення нової людини й урізноманітню-

ються протягом усієї її історії. Нові запити суспільства для його функціонування на наступних етапах потребують використання нових матеріалів, нових технологій, а отже – виробництва і використання нової інформації, нових знань.

І збільшення чисельності населення планети, і зростаюча кількість викликів навколишнього середовища до нашої цивілізації обумовлюють необхідність удосконалення структури суспільства. Ускладнення зовнішніх викликів визначає необхідну складність побудови нашого суспільства, що має адекватно реагувати на виклики. Тому розвиток соціальної сфери стає все більш важливою проблемою для людства. Це коло питань також має бути відображене в бібліотечній інформації.

Третім фактором ускладнення інформаційних ресурсів і, відповідно, необхідності вдосконалення рівня бібліотечної роботи стали розвиток технологій суспільного виробництва, широке впровадження машинних технологій, організація фабричного і заводського виробництва, що потребує підвищення професійного рівня працівників різних спеціальностей. Потреба в таких працівниках, у свою чергу, зумовила розгортання системи підготовки спеціалістів, накопичення в бібліотечних установах наукової і різноманітної навчальної літератури. Прискорені процеси науково-технологічного розвитку потребують вдосконалення оперативності бібліотек у дослідженні вітчизняного і зарубіжного книговидавництва, вчасної комплектації та якісного обслуговування читачів. Треба також зауважити, що зростаючий рівень підготовки технічних спеціалістів обумовлював необхідність піднесення загальної культури насамперед активної, передової частини суспільства. Гуманітарний розвиток, культурне виховання всіх членів суспільства, ознайомлення з прогресивними здобутками суспільного розвитку стає також важливим напрямом поширення бібліотечної інформації.

Чимало нових і на сьогодні дуже важливих напрямів бібліотечної роботи з'явилося в останні десятиріччя. Вони зумовлені електронними інформаційними технологіями, глобалізаційними процесами в масштабах усіх регіонів світу одночасно, розвитком глобального інформаційного простору і активною глобалізацією. З одного боку, ці процеси сприяли можливості одночасного перенесення важливих

елементів технологічного прогресу в усі країни світу. Однак поряд із цим з освоєнням прогресивних виробничих технологій виникли нові форми суттєвого відставання і у сфері виробництва, і в культурному прогресі багатьох країн світу. Це пов'язано з різним рівнем розвитку науки, організації навчання і культурного будівництва. Інновації в тих чи інших галузях виробництва водночас супроводжувались відставанням загальної інфраструктурної розбудови від найбільш передових держав, ініціаторів впровадження нових інформаційних технологій. У результаті, як правило, отримувачі інноваційних нововведень потрапляють у зростаючу залежність від провідних у розвитку інформаційно-технологічних процесів держав.

Водночас актуалізувалась потреба освоєння електронних інформаційних технологій, зростали запити на комп'ютерну інформацію, яку почали використовувати у своїй роботі державні органи. Користувачі все більше стали орієнтуватися на матеріали електронного врядування [3]. Це пов'язано з розробкою і поступовим впровадженням заходів із вдосконалення системи стратегічних, регіональних та місцевих комунікацій, у підвищенні якості функціонування яких активізують свою діяльність також і комп'ютеризовані бібліотечні установи.

Повертаючись до глобалізаційних характеристик розвитку сучасного інформаційного суспільства, варто сказати про наявність низки проблем, що стосуються розвитку сучасних держав і суспільної еволюції загалом. Як наголошував автор раніше, міжнародні корпорації не можуть витіснити державу зі сфери соціально-політичного розвитку, забезпечити науковий, культурний рівень, потрібний для успішної діяльності самих же корпорацій. Держава в умовах зростаючої соціальної активності своїх громадян, що відбувається на тлі інформатизації, розширення доступу до системи вітчизняних і глобальних інформаційних ресурсів, сьогодні вдосконалює інструменти реалізації власних інтересів у розвитку міжнародного інформаційного співробітництва, а також гармонізації відносин на внутрішньо-державному рівні на основі соціального партнерства, соціальної рівноваги і, найголовніше – соціальної ефективності [4, с. 12].

Як тільки електронні інформаційні технології перетнули межу теоретичних досліджень і почали відчутно впливати на розвиток

економіки держав, а потім і інших сфер людської діяльності, виникає принципово новий вид міждержавної конкуренції, базований на освоєнні і впровадженні інноваційних методів суспільної діяльності. У рамках цього суперництва відбувається перегляд усе більшого числа підходів, якими ще недавно користувалися конкуренти.

Зауваження також щодо перспектив прогресу. Попри суттєве зростання комунікативних можливостей, нові глобальні методики поширення інновацій країнами-лідерами не обов'язково гарантують партнерам технологічні рішення з найбільшою ефективністю, оскільки при цьому, не маючи явних конкурентів, вони намагаються якомога економніше проводити науково-технічні дослідження, розробляють методики науково-технологічного супроводу наукових результатів на вигідних для себе, не обов'язково ефективних, підходах до впровадження інновацій у трудові процеси. Національні технологічні розробки економічно слабших країн при цьому залишаються поза ринками запитів і не набувають належного застосування. За таких умов втрачає перспективи національно-культурний розвиток більшості країн світу, а це, у свою чергу, істотно гальмує загальний прогрес.

Як наголошував раніше автор, Дж. Сорос справедливо вважає, що на нинішньому етапі розвитку суспільства «не існує міжнародного еквівалента політичного процесу, що відбувається в окремо взятих країнах». Саме держава в умовах розвитку нових технологій, вдосконалення соціальної структури знаходить шляхи гармонізації відносин на внутрішньодержавному рівні на базі соціального партнерства, соціальної рівноваги і, найголовніше – соціальної ефективності [5, с. 6–7]. Так само є сенс звернутися до раніше цитованої думки про те, що «...політика, направлена на розвиток людини, в умовах становлення інформаційного суспільства стає пріоритетною, адже в новому сторіччі лідерами будуть ті країни, які візьмуть на озброєння такі нематеріальні чинники, як інформація і творчий підхід. Саме розвиток людського потенціалу і технологічного прогресу стають взаємодоповнюючими і взаємно зміцнюючими процесами, які стимулюють розвиток всього суспільства. Навпаки, втрата позицій у сфері людського капіталу означає і втрату перспектив нарощування конкурентоспроможності нації на світовому рівні. У глобальній

конкуренції переможуть нації, які будуть лідерами в розвитку людського капіталу» [6, с. 46].

У сучасних умовах видається за доцільне використовувати поняття як державного, так і національного інформаційного простору. Поняття державного інформаційного простору розвивалося протягом усієї еволюції держав і відображало як загальнодержавні інтереси, так і національні – що стосуються сприяння розвитку націй у багатонаціональних державах. Вироблення методик формування спільного інформаційного простору в багатонаціональних державах актуалізувалось із розвитком демократичних процесів та електронних інформаційних технологій і на сьогодні все ще є предметом науково-методичного дослідження.

Національно-культурний поступ у різних регіонах світу після певного ослаблення на індустріальному етапі сьогодні активізується. Основними причинами активізації стали глобалізаційні процеси, що сприяють витісненню діяльності слабших націй, розсіяності значного числа представників національних меншин в результаті формування нових і нових потужних центрів індустріального розвитку. Втрата зв'язків значної частини людей із центрами своєї національної культурно-етнічної єдності під час міграції протягом минулих кількох століть ослабила національну єдність багатьох народів. Водночас представники різних національних єдностей завдяки електронним інформаційним технологіям повертають собі можливість, навіть перебуваючи далеко від місця зосередження своєї національної спільноти, контактувати з нею, сприяти і своєму духовному збагаченню, і національному розвитку.

Новий етап національного відродження розпочався лише із запровадженням електронних інформаційних технологій, що допомагають відновленню порушених зв'язків на особистісному рівні та сприяють національній єдності в регіонах. Значну роль у цих процесах відіграють бібліотечні установи з напрацьованими фондами літератури, що відображає національну тематику. Процес національного відновлення і комплектування необхідними ресурсами для розвитку набуває особливого значення в умовах сучасних воєн, коли саме ментальна сфера стає важливим ресурсом міждержавного протистояння.

Поряд із цим на новому, інформаційному етапі суспільного розвитку бібліотеки повертають собі культурно-виховне, освітнє тощо значення. Насамперед їх значення зростає у зв'язку із збільшенням обсягів нової інформації, багатозначності нових термінів. Така багатозначність дає змогу добирати для нових досліджень найточніші з наявного числа понять, обирати новий інформувачий процес із найбільш оптимальних позицій.

Бібліотечні спеціалісти сьогодні мають змогу допомагати користувачам, поряд із використанням напрацьованих уже пошукових систем, в оптимальному виборі та використанні хмарних технологій (Cloud Technology) – можливості отримання обчислювальних ресурсів для обробки та зберігання даних за принципом сервісу: одержувати готовий продукт, адаптований для використання на звичайному гаджеті або ПК у вигляді додатку.

Примітка.

- *Бізнес використовує хмарні технології для підвищення ефективності, зниження витрат та забезпечення безпеки. Наприклад, багато компаній використовують хмарні платформи для спільної роботи, щоб співробітники могли працювати над проєктами разом, незалежно від їхнього місцезнаходження. [7].*

- *Освіта послуговується хмарними технологіями для надання учням доступу до навчальних матеріалів та ресурсів, а також для проведення онлайн-курсів та семінарів. Наприклад, багато шкіл використовують хмарні платформи для спільної роботи, щоб вчителі могли обмінюватися матеріалами та вести уроки в режимі реального часу.*

- *Сфера розваг використовує хмарні технології для надання користувачам доступу до фільмів, музики, ігор тощо. Наприклад, багато потокових сервісів, таких як Netflix і Spotify, використовують хмарні технології для зберігання та доставки контенту користувачам.*

- *Державні установи. Хмарні технології використовуються урядами для надання державних послуг [7].*

Електронні інформаційні ресурси в сучасних умовах стають все більш ефективним інструментом державного управління. При цьому треба зауважити, що напрацьовані до заключного етапу індустріального суспільства економічні переваги ряду держав надають їм

фору в розвитку інформаційної сфери перед іншими країнам світу лише на першому, стартовому етапі інформаційного суспільства. І якщо вони не зможуть переконливо закріпити ці переваги у зміні критеріїв успішності, опануванням процесів інформатизації, то на новому етапі, коли інформатизація змінюватиме людські відносини, відносини між людиною і державою, значно більше число держав матимуть можливості для суттєвого розвитку. Цю обставину повинна мати на увазі і наша держава. В умовах наявного ще з радянських часів розвинутого бібліотечного середовища в Україні його комп'ютеризовані складники сьогодні відіграють усе вагомішу роль в акумуляції нової інформації, структуруванні фондів під сучасні запити, сприяють підвищенню ефективності роботи з різними групами користувачів, починають повертати собі в державній інформаційній сфері раніше беззаперечно провідне місце.

Як наголошувалося нами раніше, посилення попиту на інформацію за межами традиційного читацького кола бібліотек – у середовищі бізнесу, політики, владних структур – у процесі активізації всієї системи соціальних структур у рамках розвитку громадянського суспільства сприяє оновленню методик бібліотечної роботи, розвитку інформаційно-аналітичного напрямку їхньої діяльності. Цей напрям суттєво допомагає користувачам орієнтуватися серед нової тематики, зростаючих масивів електронних ресурсів. Сучасні бібліотеки дедалі більше набувають ознак загальносуспільних інформаційних центрів широкого призначення [8].

Значення комунікацій глобалізму як локомотивного фактора суспільного розвитку вичерпно пояснює М. Кастельс: «...інформація є інтегральною частиною будь-якої людської діяльності, усі процеси нашого індивідуального і колективного існування безпосередньо формуються (хоча, зрозуміло, не детермінуються) новим технологічним способом» [2, с. 121].

З огляду на наявні численні культурно-інформаційні напрацювання українського суспільства та європейську спрямованість, це сприяє перспективі їхнього подальшого розвитку. Спільне європейське ментальне поле «являє собою дух культури, під впливом якого в суспільстві відпрацьовується певна сукупність емоційно-почуттєвих реакцій, уявлень, переживань, ціннісних орієнтацій,

життєвих настанов людей, що визначає їхнє спільне бачення світу як проєкцію загального світу культури на психіку людей» [9].

При обстоюванні європейського вектора розвитку нашого суспільства у контексті сучасної російсько-української війни варто мати на увазі, що в глобальній організації суспільної діяльності саме людські спільності, утворені за національною ознакою, можуть знаходити додаткові аргументи для участі у міжнародному поділі праці. Такі аргументи обґрунтовуються, наприклад, використанням якостей властивої українцям ментальності. Таке цілепокладання для добору відповідної інформації глобального інформаційного простору конкретизується опорою на використання культурних у широкому розумінні цього слова надбань попередніх поколінь нашої нації, з усією своєрідністю їх світосприймання, ціннісних орієнтирів, прогресивних національних традицій, в інтересах загальноцивілізаційного розвитку.

Багатство стереотипів ментальної структури визначає ментальну стійкість нації, особливо в період інформаційної війни [9]. А ментальна стійкість протягом певного історичного періоду визначається рівнем розвитку ментального імунітету. Треба зазначити, що ментальний імунітет зберігає свою стійкість і можливість розвитку лише за умови, якщо він знаходить своє підтвердження в суспільних процесах відповідного йому сьогодення. Тому важливим трендом сучасності є підтвердження ментального імунітету і в життєдіяльності нашої нації, держави, і в нинішніх глобальних реаліях.

Список бібліографічних посилань

1. Прогнімак О. Д. Неоіндустріальне майбутнє України: сподівання vs перешкоди. *Вісник економічної науки України*. 2020. № 1 (38). С. 16–26. [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1\(38\).16-26](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1(38).16-26)
2. Кастельс М. Информационная эпоха. Экономика, общество и культура. М., 2000. С. 77.
3. Чукут С. А. Державна інформаційна політика України. URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Derzhavna-informatsijna-politika-Ukrayini.pdf> (дата звернення: 17.04.2025).
4. Горовий В. М. Інформаційні фактори розвитку постіндустрі-

ального суспільства : монографія. Київ, 2024. 180 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/er-0004857.pdf (дата звернення: 17.04.2025).

5. Горовий В. М. Особливості еволюції ресурсів інформаційного суспільства. *Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс*. 2023. №184. С. 6–7. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozv_nauki/2023/nauka02.2023.pdf (дата звернення: 17.04.2025).

6. Сіденко С. Становлення інформаційного суспільства і проблема забезпечення конкурентоспроможності економіки. *Глобальна структурна модернізація і конкурентоспроможність транзитивних країн*. Київ : Ін-т світової економіки і міжнар. відносин НАН України, 2010. С. 46.

7. Хмарні технології: що це та які їх переваги і недоліки URL: <https://uniteddc.net.ua/news/i/scho-take-hmarni-tehnologiyi/> (дата звернення: 17.04.2025).

8. Горовий В. Електронні інформаційні ресурси в соціальних трансформаціях. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*, 2023. Вип. 67. С. 9–17. <https://doi.org/10.15407/np.67.009>

9. Онищенко О. С., Горовий В. М. Ментальний імунітет як чинник збереження національного інформаційного простору. *Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України* / [В. М. Горовий (кер. проєкту), Онищенко О. С., Половинчак Ю. М. та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2015. С. 58–59.

References

1. Prohniak, O. D. (2020). Neo-industrial future of Ukraine: expectations vs obstacles. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 1(38), 16-26 [in Ukrainian]. [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1\(38\).16-26](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1(38).16-26)

2. Kastels, M. (2000). *Informacionnaja jepoha. Jekonomika, obshhestvo i kultura* [Information age. Economy, society and culture]. Moscow [in Russian].

3. Chukut, S. A. (2016). *Derzhavna informatsiina polityka Ukrainy*

[State information policy of Ukraine]. [in Ukrainian]. Retrieved April 17, 2025, from <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Derzhavna-informatsijna-politika-Ukrayini.pdf>

4. Horovyi, V. M. (2024). *Informatsiini faktory rozvytku postindustrialnoho suspilstva* [Information factors of development of post-industrial society]. [in Ukrainian].

5. Horovyi, V. M. (2023). Osoblyvosti evoliutsii resursiv informat-siinoho suspilstva [Peculiarities of the evolution of information society resources]. *Shliakhy rozvytku ukrainskoi nauky: suspilnyi dyskurs – Paths of development of Ukrainian science: social discourse*, 184, 6-7 [in Ukrainian]. Retrieved April 17, 2025, from https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozv_nauki/2023/nauka02.2023.pdf

6. Sidenko, S. (2010). Stanovlennia informatsiinoho suspilstva i problema zabezpechennia konkurentospromozhnosti ekonomiky [The formation of the information society and the problem of ensuring the competitiveness of the economy]. *Global structural modernization and competitiveness of transitional countries*. Kyiv [in Ukrainian].

7. Khmarni tekhnolohii: shcho tse ta yaki yikh perevahy i nedoliky [Cloud technologies: what are they and what are their advantages and disadvantages] [in Ukrainian]. Retrieved April 17, 2025, from <https://uniteddc.net.ua/news/i/scho-take-hmarni-tehnologiyi/>

8. Horovyi, V. (2023). Electronic information resources in social transformations. *Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 67, 9-17 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.67.009>

9. Onyshchenko, O. S., Horovyi, V. M. (2015). Mentalnyi imunitet yak chynnyk zberezhennia natsionalnoho informatsiinoho prostoru [Mental immunity as a factor in preserving the national information space]. *Sociocultural mechanisms of forming mental immunity against external manipulations of the consciousness of the population of Ukraine*. (pp. 58-59). Kyiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 24.05.2025.

Valerii Horovyi,

Dr. Sci. (History), Professor,

Honored Science and Technology Worker of Ukraine,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: valnihor@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2644-5249>

Prospects for Library Management of State Electronic Information Resources

The development of modern statehood is inextricably linked with a fundamentally new stage in the development of the modern technological revolution, reflected in the development of electronic information technologies. This revolution has led to the acceleration of global transformations in all regions of the development of modern civilization. For a long time in the history of human development, technological progress has experienced a constant shortage of information necessary for development, and only with the development of electronic information technologies, the inclusion of new categories of users in the new information creation, this shortage gradually turned into information redundancy. On the one hand, it expanded the possibilities of diversifying new concepts in cognitive activity, on the other hand, it created new problems in searching for and processing the necessary material in the development of widespread informatization.

In the new conditions of the development of information processes in all countries of the world, the importance of the quality of information resource management through computerization of the library sphere is increasing. The importance of libraries in the selection of new global and domestic information for successful application in the innovative development of Ukraine, increasing the level of use of domestic mental resources in the creation of internationally competitive information products for development, raising the creative potential of Ukrainian society in the new conditions of interstate competition and military confrontations of our time is growing. This article is focused on considering these issues.

Keywords: electronic technologies, library information funds, mobilization of the infosphere, management of state information processes, public consciousness, mental resources for development, infrastructure for managing electronic information resources.